

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/139/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314200432
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2314200432.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: Z. C., nar. XX. M. XXXX, trvalo bytom M. K., N. XXX, prechodne bytom D. M. XX, proti odporkyni: B. C., rod. C., nar. X. B. XXXX, bytom M. K., N. XXX, o výživné, o odvolaní odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Galanta zo 17. januára 2014 č. k. 8C/19/2014-6 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti m e n í tak, že nariaduje predbežné opatrenie, ktorým ukladá odporkyni platiť navrhovateľovi do jeho rúk počnúc právoplatnosťou tohto uznesenia vždy do 15. dňa v mesiaci vopred výživné v sume 100 eur mesačne a nad takto ustanovený rámec návrh na nariadenie predbežného opatrenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napádaným uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie, ktorým odporkyni uložil prispievať (správne „platiť“) na výživu navrhovateľa sumou vo výške 150 eur mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľa, a to až do skončenia konania vo veci samej, vo zvyšnej časti návrh zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. a/ a § 102 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 62 ods. 1 až 5 ZoR (zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení), vecne mal za preukázané, že navrhovateľ je plnoletým synom odporkyne, ktorá neprispieva na jeho výživu žiadnym spôsobom, hoci navrhovateľ, ktorý je stále študentom, je na ňu výživou odkázaný. Otec navrhovateľa, ktorému bola uložená rozsudkom Okresného súdu Galanta z 15. mája 2007 č. k. 8C/43/2007-29 povinnosť platiť na (v tom čase ešte maloletého) navrhovateľa výživné mesačne sumou 66,40 eur, si svoju povinnosť neplní, navrhovateľ žije u priateľkiných rodičov, ktorí mu pomáhajú, živia ho a prispievajú mu na cestovné do školy. Súd prvého stupňa predbežne rozhodol o výške vyživovacej povinnosti odporkyne k navrhovateľovi vo výške 150 eur, nakoľko bol toho názoru, že predbežne upravenú výšku výživného je možné určiť len v nevyhnutej miere, ktoré výživné slúži len na uspokojovanie základných osobných potrieb navrhovateľa, preto v rámci predbežnej úpravy výšku vyživovacej povinnosti vo zvyšnej časti žiadanej navrhovateľom zamietol.

Proti tomuto uzneseniu zjavne iba v jeho vyhovujúcej časti podala včas odvolanie iba odporkyňa so zrejším návrhom na jeho zmenu (uznesenia) uložením jej povinnosti platiť navrhovateľovi výživné vo výške 100 eur mesačne. Namietala, že výdavky navrhovateľa ani jej príjmy nedosahujú výšku odôvodňujúcu určenie výživného vo výške 180 eur mesačne. Výdavky navrhovateľa sú malé, na cestovanie má študentskú preukážku, oproti tomu odporkyňa má výdavky na dom, poisťky, energie, auto, lieky, cestovné do práce, stravné, jej príjem je nižší ako uvádza navrhovateľ (neuviedla však aký - poznámka odvolacieho súdu) a hoci pracuje aj nadčasy jej príjem nepostačuje na úhradu výživného v predbežne stanovenej výške. Okolnosti opustenia domácnosti odporkyne navrhovateľom neboli také ako ich opisuje navrhovateľ, navrhovateľ nechcel chodiť domov ani doma pomáhať odkedy si našiel priateľku, býval u nej a odtiaľ chodil do školy, bol voči odporkyni, ktorá mu peniaze dávala týždenne drzý a agresívny, do školy ani na prax nechodil pravidelne, na pol roka vždy prepadol, je lenivý si nájst

brigádu, peniaze ktoré mu dá odporkyňa pomíňa na cigarety. Bude poberať aj príjem zo „sociálky“ 23,10 eur a preto výživné vo výške 180 eur podľa názoru odvolateľky nepotrebuje.

Navrhovateľ odvolací návrh nepodal.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v medziach odvolania vec v napadnutej vyhovujúcej časti (predbežnej úpravy vyživovacej povinnosti) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania, pretože tu nešlo o rozhodnutie vo veci samej a zároveň ani o žiaden zákonom ustanovený prípad potreby prejednávania takejto veci na pojednávaní odvolacieho súdu, pričom dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nemožno považovať za správne a je potrebné ho zmeniť.

Podľa § 220 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 221 ods. 3 O. s. p., ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti uzneseniu o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, zruší rozhodnutie, len ak zastavuje konanie.

Odvolací súd môže rozhodnutie súdu prvého stupňa o predbežnom opatrení iba potvrdiť alebo zmeniť. Jeho zrušenie prichádza do úvahy iba vtedy pokiaľ sa konanie zastavuje, čo má prispieť k tomu, aby dočasná úprava pomerov bola poskytnutá skutočne v reálnom čase a aby nedochádzalo k zrušovaniu rozhodnutí súdov prvého stupňa len pre procesné nedostatky.

Preskúmaním napadnutého uznesenia, obsahu spisu, vyhodnotením tvrdení odporkyne v odvolacom konaní, ako aj oboznámením sa s obsahom pripojeného rozsudku Okresného súdu Galanta z 15. mája 2007 č. k. 8C/43/2007-29 dospel odvolací súd k záveru, že návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia je dôvodný.

Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Galanta z 15. mája 2007 č. k. 8C/43/2007-29, bolo rozvedené manželstvo B. C. (odporkyne v predmetnom konaní) a Z. C. (otca navrhovateľa v predmetnom konaní); pre čas po rozvode boli v tom čase maloleté deti F. a Z. zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá mala maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na maloletú F. výživným 3.000 Sk a na maloletého Z. výživným v sume 2.000 Sk mesačne, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku s tým, že výživné je zročné vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletých; styk otca s maloletými deťmi súd ponechal neobmedzený a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Podľa § 102 ods. 1 O. s. p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 76 ods. 1 písm. a/ O. s. p. predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere.

Súd prvého stupňa si základnú otázku, a to otázku potreby úpravy pomerov v tejto veci predbežným opatrením, vyriešil správne. Medzi účastníkmi nebolo sporu o samotnej existencii (resp. pretrvaní) vyživovacej povinnosti oboch rodičov navrhovateľa k takémuto ich spoločnému (dnes už plnoletému) dieťaťu - navrhovateľovi (študentovi 3. ročníka Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Trnave), ale zjavnou príčinou ocitnutia sa takejto veci najskôr na súde prvého stupňa a následne i na súde tunajšom boli len odchylné predstavy navrhovateľa a odporkyne (v osobe matky navrhovateľa) o miere uspokojovania takejto povinnosti. Istým špecifikom situácie tu bola zmena prostredia uspokojujúceho potreby navrhovateľa inak než priamym platením výživného, ku ktorej došlo v čase po vydaní skoršieho

rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k navrhovateľovi na čas po rozvedení manželstva jeho rodičov a ktorá spočívala v presune navrhovateľa zo skoršej spoločnej domácnosti zdieľanej ním s jeho matkou (odporkyňou) do domácnosti rodičov jeho priateľky, žijúcich dokonca vo vzdialenej obci, pričom logickým následkom takejto zmeny (odhliadajúc tu od protichodného interpretovania účastníkmi, ako a prečo táto vôbec nastala) musela byť aj praktická neživotnosť skoršieho rozhodnutia o úprave rodičovských práv a povinností vo vzťahu navrhovateľa a odporkyne. Nástup takejto neživotnosti po dovŕšení plnoletosti dieťaťa nie je ničím neobvyklým a je tiež prirodzeným i nebyť zmeny obdobnej tej z prejednávanej veci, avšak spravidla len v časti osobnej starostlivosti o dieťa (nakoľko u plnoletého dieťaťa už o osobnej starostlivosti v pôvodnom slova zmysle sa dá hovoriť len ťažko a naň naviazané zastupovanie dieťaťa a správa jeho majetku neprichádzajú už do úvahy vôbec). Toto však naopak nemôže platiť u výživného, kde práve rozhodovanie súdu (v čase maloletosti dieťaťa) len o miere vyživovacej povinnosti toho rodiča, ktorý má nedostatok vlastnej osobnej starostlivosti dieťaťu vynahradzovať platením súdom určeného výživného (v prejednávanej veci bol takýmto rodičom otec navrhovateľa) spôsobuje, že po zmene prostredia, v ktorom výživou oprávnený (tu navrhovateľ) žije, tu musí zjavne vystúpiť do popredia aj absencia rozhodnutia o miere vyživovacej povinnosti druhého rodiča (tu toho, ktorý o praktickú možnosť uspokojovania potrieb už plnoletého dieťaťa inak než platením výživného, teda najmä výkonom rôznych činností v rámci vedenia spoločnej domácnosti s dieťaťom prišiel, o ktorého vyživovacej povinnosti sa skôr uvažovalo výlučne v rovine riešenia predbežnej otázky a ktorý sa po zmene, aká nastala i v tejto veci, sám ocitá v tej istej situácii, v akej bol pred ním druhý rodič).

Zaiste niet pochyby o tom, že ani v takejto situácii nie je určenie výživného pre už plnoleté dieťa zo strany toho rodiča, ktorému v minulosti takto výživné určované nebolo, nevyhnutnosťou, predpokladom neexistencie sporu je však schopnosť výživou oprávneného a výživou povinného sa o tomto dohodnúť. V opačnom prípade (o aký jednoznačne šlo aj v tejto veci, kde na celkom konkrétnu dohodu bolo treba dvoch a aj takýto počet tu bol zjavne priveľa) musí potom rozhodnúť súd, aj ten však musí hľadiť na kritérium proporcionality.

Podľa § 62 ods. 1 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 rovnakého ustanovenia obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou oboch rodičov. Výživou dieťaťa, na ktorú obaja rodičia prispievajú, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Zahnuté je v tom aj uspokojovanie potrieb bývania dieťaťa, výživy, ošatenia, kultúry, štúdia.

Pri vyjdení z obsahu zhora citovanej úpravy bolo treba za základ úvah o miere predbežne určovanej vyživovacej povinnosti odporkyne vziať jednak to, že je tu povinnosť oboch rodičov prispievať na výživu navrhovateľa úmerne schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom toho - ktorého výživou povinného rodiča (v prípade neplnenia si vyživovacej povinnosti zo strany otca navrhovateľa je možné pristúpiť k exekúcii resp. zvoliť i iné právne kroky), ale tiež to, že ide iba o predbežné opatrenie, pri ktorom sa výživné určuje iba v nevyhnutnej miere. V prípade vyhodnocovania možností a schopností výživou povinnej odporkyne podstatnými boli najmä jej príjmy zo zamestnania, podľa tvrdení navrhovateľa je jej príjem 800-900 eur mesačne (neuviedol či ide o hrubý alebo čistý mesačný príjem), súd prvého stupňa pred vydaním napádaného predbežného opatrenia lustráciou v Sociálnej poisťovni zistil (i keď to opomenul uviesť v odôvodnení napádaného uznesenia), že odporkyňa je evidovaná ako zamestnanec spoločnosti U. K. s. r. o., odštepny závod K. R., Prílohy 50, T., a to od 11. septembra 2006 a jej vymeriavací základ pre účely poisťného bol v období od januára do novembra 2013 v sume 8.739,44 eur, odvolací súd lustráciou z 9. apríla 2014 zistil, že uvedený stav pretrváva s tým, že vymeriavací základ pre účely poisťného bol v období od marca 2013 do februára 2014 v sume 9.629,04 eur (čo predstavuje v priemere mesačný vymeriavací základ 802,42 eur).

Ak potom ustálenou rozhodovacou praxou tunajšieho súdu vo veciach výživného (na záveroch ktorej nevznikol ani v tejto veci dôvod nič meniť) je to, že u zamestnanej výživou povinnej osoby nemajúcej

dieťa v osobnej starostlivosti (čo obdobne platí aj na rodiča plnoletého dieťaťa nepodielajúceho sa na jeho potrebách inak než platením výživného) treba na výživné (ktoré je prednostným výdavkom podľa § 62 ods. 5 ZoR) počítať so sumou približne 20 - 25% čistého mesačného príjmu (v tejto súv. por. napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave z 23. februára 2010 č. k. 10Co/315/2009-134, vydaný vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 8C/154/2009), z tvrdení účastníkov sa nepodáva, že by mala odporkyňa ďalšie vyživovacie povinnosti, ani to že by mal navrhovateľ akýkoľvek príjem, pri súčasnej existencii odvolacieho návrhu odporkyne na predbežné určenie výživného v sume 100 eur mesačne, odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné uznesenie v napadnutej vyhovujúcej časti zmeniť predbežným určením vyživovacej povinnosti odporkyne vo výške 100 eur mesačne, u ktorej sa dá dôvodne usudzovať na primeranosť pri zohľadnení skutočnosti, že predbežným opatrením možno priznať výživné len v nevyhnutnej miere; a nad takto ustanovený rámec je potrebné návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietnuť.

To boli dôvody, pre ktoré došlo k zmene napadnutého uznesenia podľa § 220 O. s. p.

Odvolací súd zdôrazňuje, že ide iba o predbežnú úpravu (do konečného rozhodnutia o otázke výživy), vo veci samej je potrebné urýchlene vykonať dokazovanie.

O trovách konania potom odvolací súd (obdobne ako pred ním už súd prvého stupňa) nerozhodoval z dôvodu zásadnej možnosti rozhodovania o trovách predbežného opatrenia až v rámci rozhodnutia o veci (§ 145 O. s. p.).

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, teda jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.